

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

Nr. 5619/IJ/3329/DIJ/2015

RAPORT DE CONTROL privind identificarea practicii administrative și judiciare în aplicarea dispozițiilor art. 96 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 254/2013 de către judecătorii de supraveghere a privării de libertate și instanțele de judecată

CAPITOLUL I **Aspecte introductive**

§1. Modalitatea de stabilire a controlului și a echipei de control, obiectivele și termenele de efectuare

Prin *Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 902 din 15.09.2015* s-a dispus sesizarea Inspekției Judiciare pentru efectuarea unui control tematic cu privire la modul de aplicare a dispozițiilor art. 96 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 254/2013 de către judecătorii de supraveghere a privării de libertate și instanțele de judecată, eventualele probleme întâmpinate, precum și pentru identificarea măsurilor care se impun a fi adoptate.

În consecință, prin *Ordinul din 29.09.2015 al Inspectorului șef al Inspekției Judiciare* s-a dispus efectuarea unui control tematic având ca obiectiv identificarea practicii administrative și judiciare în aplicarea dispozițiilor art. 96 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 254/2013 de către judecătorii de supraveghere a privării de libertate și instanțele de judecată, în *perioada 1 februarie 2014 la zi*.

Prin același ordin s-a stabilit ca verificările să se realizeze prin solicitarea de relații de la Administrația Națională a Penitenciarelor, locurile de deținere, instanțele de judecată și analiza acestora, urmând a se efectua verificări suplimentare directe numai în situația în care se apreciază că astfel de verificări se

1

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal - 23261

Adresa: București, B-dul Regina Elisabeta nr.40, Sector 5

Fax:021.322.62.96

Web: www.inspectiajudiciara.ro

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

impun.

Totodată, prin același ordin de serviciu a fost stabilită și *echipa de control*, în următoarea componență: inspector judiciar I. G. – coordonator de echipă, inspector judiciar L. S. P., inspector judiciar M. A., inspector judiciar A.E.A., inspector judiciar V. S. și inspector judiciar M. P .

§2. Legislația aplicabilă în materia analizată

Codul penal

Din prisma normelor de drept penal material, instituția liberării condiționate este reglementată în cuprinsul articolelor 99 – 106.

Codul de procedură penală

Potrivit art. 587 Cod procedură penală, liberarea condiționată se dispune, la cererea sau la propunerea făcută potrivit dispozițiilor legii privind executarea pedepselor, de către judecătoria în a cărei circumscripție se află locul de deținere.

Când instanța constată că nu sunt îndeplinite condițiile pentru acordarea liberării condiționate, prin hotărârea de respingere fixează termenul după expirarea căruia propunerea sau cererea va putea fi reînnoită.

Termenul nu poate fi mai mare de un an și curge de la rămânerea definitivă a hotărârii.

Hotărârea judecătorei poate fi atacată cu contestație la tribunalul în a cărei circumscripție se află locul de deținere, în termen de 3 zile de la comunicare.

Contestația formulată de procuror este suspensivă de executare.

O copie de pe hotărârea rămasă definitivă se comunică serviciului de probațiune competent, precum și unității de poliție în a cărei circumscripție locuiește cel eliberat.

Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările ulterioare, reglementează, în capitolul VIII, condițiile și procedura de acordare a liberării condiționate.

În vederea acordării liberării condiționate, **art. 96** prevede condițiile pentru

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

considerarea ca executării a unei părți din pedeapsa aplicată, pe baza muncii prestate și/sau a instruirii școlare și formării profesionale, astfel:

Pedeapsa care este considerată ca executată pe baza muncii prestate sau a instruirii școlare și formării profesionale, în vederea acordării liberării condiționate, se calculează după cum urmează:

a) în cazul în care se prestează o muncă remunerată, se consideră 5 zile executate pentru 4 zile de muncă;

b) în cazul în care se prestează o muncă neremunerată, se consideră 4 zile executate pentru 3 zile de muncă;

c) în cazul în care munca este prestată pe timpul nopții, se consideră 3 zile executate pentru două nopți de muncă;

d) în cazul participării la cursurile de școlarizare pentru formele de învățământ general obligatoriu, se consideră 30 de zile executate pentru absolvirea unui an școlar;

e) în cazul participării la cursurile de calificare ori recalificare profesională, se consideră 20 de zile executate pentru absolvirea unui curs de calificare ori recalificare profesională;

f) în cazul elaborării de lucrări științifice publicate sau invenții și inovații brevetate, se consideră 30 de zile executate, pentru fiecare lucrare științifică sau invenție și inovație brevetate.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 96 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 254/2013 cu modificările și completările ulterioare, în cazul elaborării de lucrări științifice publicate sau invenții și inovații brevetate, se consideră 30 de zile executate din pedeapsă, pentru fiecare lucrare științifică sau invenție și inovație brevetate.

Potrivit alin. (2) al aceluiași articol, reducerea fracțiunii de pedeapsă care este considerată ca executată pe baza muncii prestate sau a instruirii școlare și formării profesionale nu poate fi revocată.

Din perspectiva obiectivului prezentului raport de control, prezintă relevanță și dispozițiile art. 9 din Legea nr. 254/2013, care reglementează activitatea judecătorului de supraveghere a privării de libertate.

Astfel, potrivit acestui text de lege, judecătorul de supraveghere a privării de libertate supraveghează și controlează asigurarea legalității în executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate, prin exercitarea atribuțiilor stabilite prin prezenta lege.

Pe durata exercitării atribuțiilor privind supravegherea executării pedepselor

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

și a măsurilor privative de libertate, judecătorii nu pot desfășura alte activități la instanța din cadrul căreia au fost desemnați.

În concret, judecătorul de supraveghere a privării de libertate exercită următoarele atribuții administrative și administrativ-jurisdicționale:

a) soluționează plângerile deținuților privind exercitarea drepturilor prevăzute de lege;

b) soluționează plângerile privind stabilirea și schimbarea regimurilor de executare a pedepselor și a măsurilor educative privative de libertate;

c) soluționează plângerile deținuților privind aplicarea sancțiunilor disciplinare;

d) participă la procedura refuzului de hrană;

e) participă, în calitate de președinte, la ședințele comisiei pentru liberare condiționată;

f) exercită orice alte atribuții prevăzute de lege.

Atribuțiile administrativ-jurisdicționale se exercită în cadrul procedurilor speciale prevăzute în prezenta lege și se finalizează printr-un act administrativ-jurisdicțional, denumit încheiere.

În exercitarea atribuțiilor sale, judecătorul de supraveghere a privării de libertate poate audia orice persoană, poate solicita informații ori înscrisuri de la administrația locului de deținere, poate face verificări la fața locului și are acces la dosarul individual al deținuților, la evidențe și orice alte înscrisuri sau înregistrări necesare pentru exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege.

Încheierile judecătorului de supraveghere a privării de libertate devenite executorii, precum și dispozițiile scrise date administrației locului de deținere în procedura refuzului de hrană, potrivit legii, sunt obligatorii.

Administrația penitenciarului sau, după caz, a centrului de reținere și arestare preventivă, centrului de arestare preventivă, centrului educativ și centrului de detenție pune la dispoziția judecătorului un spațiu amenajat. Ministerul Justiției asigură dotarea spațiului cu mijloacele materiale necesare desfășurării în bune condiții a activității acestuia.

Capitolul VIII din Legea nr. 254/2013 reglementează, de asemenea, condițiile și procedura de acordare a liberării condiționate (art. 95 – 97), după cum urmează:

Potrivit art. 95, persoana condamnată poate fi liberată condiționat înainte de executarea în întregime a pedepsei privative de libertate, dacă îndeplinește

*„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Inspekția Judiciară

condițiile prevăzute la art. 99 sau, după caz, la art. 100 din Codul penal.

Procedura de acordare a liberării condiționate este reglementată în cuprinsul art. 97, în sensul că liberarea condiționată se acordă potrivit procedurii prevăzute în Codul de procedură penală, la cererea persoanei condamnate sau la propunerea comisiei pentru liberare condiționată.

Comisia pentru liberare condiționată este alcătuită din judecătorul de supraveghere a privării de libertate, care este și președintele comisiei, directorul penitenciarului, directorul adjunct pentru siguranța deținerii și regim penitenciar, directorul adjunct pentru educație și asistență psihosocială și un consilier de probațiune din cadrul serviciului de probațiune competent potrivit legii în circumscripția căruia se află penitenciarul. Secretariatul comisiei se asigură de către șeful serviciului evidență din penitenciarul respectiv.

Comisia formulează propuneri de liberare condiționată a persoanei condamnate, ținând seama de:

a) fracțiunea din pedeapsă efectiv executată și de partea din durata pedepsei care este considerată ca executată, conform art. 96;

b) regimul de executare a pedepsei privative de libertate în care este repartizată;

c) îndeplinirea obligațiilor civile stabilite prin hotărârea de condamnare, în afară de cazul când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească;

d) conduita persoanei condamnate și eforturile acesteia pentru reintegrare socială, în special în cadrul muncii prestate, al activităților educative, moral-religioase, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială, al instruirii școlare și al formării profesionale, precum și responsabilitățile încredințate, recompensele acordate și sancțiunile disciplinare aplicate;

e) antecedentele sale penale.

În activitatea sa, comisia ține cont și de rezultatele aplicării instrumentelor-standard de evaluare a activităților desfășurate de deținuți, aprobate prin decizie a directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Persoana condamnată este adusă în fața comisiei pentru liberare condiționată, cu excepția situațiilor în care prezintă afecțiuni medicale confirmate de medic, care nu permit prezentarea sa. În acest caz, persoana condamnată poate depune înscrisuri.

Propunerea comisiei pentru liberare condiționată este cuprinsă într-un proces-verbal motivat, care cuprinde poziția membrilor comisiei față de

*„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Inspekția Judiciară

propunerea de liberare.

La procesul-verbal de propunere a liberării condiționate se anexează, prin grija consilierului de probațiune din cadrul serviciului de probațiune competent potrivit legii în circumscripția căruia se află penitenciarul, recomandările cu privire la măsurile de supraveghere și obligațiile prevăzute la art. 101 din Codul penal care pot fi aplicate de către instanța de judecată, în cazul în care restul de pedeapsă rămas neexecutat la data liberării persoanei condamnate este de 2 ani sau mai mare.

Dispozițiile alineatului precedent nu se aplică persoanelor condamnate de cetățenie străină, față de care s-a dispus pedeapsa complementară prevăzută la art. 66 alin. 1 lit. c) din Codul penal.

Persoana condamnată poate prezenta, în fața comisiei pentru liberare condiționată, dovezi că și-a îndeplinit obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare ori s-a aflat în imposibilitatea îndeplinirii acestor obligații.

Procesul-verbal reglementat anterior, împreună cu documentele care atestă mențiunile cuprinse în acesta, se înaintează judecătoriei în a cărei circumscripție se află penitenciarul, iar procesul-verbal se comunică de îndată persoanei condamnate.

În cazul în care comisia pentru liberare condiționată constată că persoana condamnată nu întrunește condițiile pentru a fi liberată condiționat, în procesul-verbal întocmit potrivit prevederilor anterioare fixează un termen pentru reexaminarea situației acesteia, care nu poate fi mai mare de un an.

În cazul în care cererea de liberare condiționată este formulată înainte de îndeplinirea condiției privind îndeplinirea fracțiunii prevăzute de Codul penal, iar perioada rămasă de executat până la împlinirea acestei fracțiuni este mai mare de un an, termenul stabilit de comisie va fi data împlinirii fracțiunii prevăzute de Codul penal. În cazul în care perioada rămasă de executat până la împlinirea acestei fracțiuni este mai mică de un an, termenul fixat de comisie poate depăși data împlinirii fracțiunii prevăzute de Codul penal, dar nu poate fi mai mare de un an. Totodată, comisia comunică, de îndată, procesul-verbal persoanei condamnate, care are posibilitatea ca, în termen de 3 zile de la aducerea la cunoștință, sub semnătură, să se adreseze, cu cerere de liberare condiționată, judecătoriei în circumscripția căreia se află penitenciarul.

Metodologia de lucru a comisiei pentru liberare condiționată este stabilită prin regulamentul de aplicare a prezentei legi.

*„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Inspekția Judiciară

În vederea soluționării cererii de liberare condiționată a persoanei condamnate sau a propunerii formulate de comisie, instanța poate consulta dosarul individual al persoanei condamnate sau poate solicita copii ale actelor și documentelor din acesta.

Regulamentul privind organizarea activității judecătorului de supraveghere a privării de libertate aprobat de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii și publicat în Monitorul Oficial al României nr. 77/31.01.2014 stabilește modul de organizare a activității judecătorului de supraveghere a privării de libertate, astfel cum este reglementată de legea privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

Potrivit dispozițiilor generale ale acestui regulament, judecătorul de supraveghere a privării de libertate, desemnat în condițiile legii, supraveghează și controlează asigurarea legalității în executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate și respectarea drepturilor persoanelor condamnate prevăzute de Legea nr. 254/2013.

Conform acestui regulament, judecătorul de supraveghere a privării de libertate are, în principal, următoarele atribuții:

1. atribuții cu caracter administrativ-jurisdicțional:
 - a) soluționează în termenul prevăzut de lege plângerile deținuților privind exercitarea drepturilor prevăzute de Legea nr. 254/2013;
 - b) soluționează plângerile privind stabilirea și schimbarea regimurilor de executare a pedepselor și a măsurilor educative privative de libertate;
 - c) soluționează plângerile deținuților privind aplicarea sancțiunilor disciplinare;
2. atribuții cu caracter administrativ:
 - a) acordă audiențe persoanelor private de libertate;
 - b) exercită atribuțiile prevăzute de lege referitoare la procedura refuzului de hrană;
 - c) *participă, în calitate de președinte, la ședințele comisiei pentru liberare condiționată;*
 - d) participă, în calitate de președinte, la procedura de înlocuire a măsurii internării în centrul de detenție sau în centrul educativ cu măsura educativă a

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

asistării zilnice;

e) participă, în calitate de președinte, la procedura de acordare a liberării din centrul educativ sau de detenție;

f) participă, în calitate de președinte, la procedura pentru continuarea executării măsurii educative privative de libertate în penitenciar;

g) acordă avizul pentru recoltarea probelor biologice, în vederea testării persoanei condamnate, în cazul în care există indicii că aceasta a consumat substanțe stupefiante, alcool ori substanțe toxice sau a ingerat fără prescripție medicală medicamente de natură a crea tulburări de comportament;

h) efectuează controale la fața locului, în locurile de deținere.

Decizia Directorului General al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 619/14.10.2011 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind organizarea muncii persoanelor private de libertate aflate în unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor, a fost emisă „în scopul asigurării unui mod unitar de lucru în ceea ce privește contractarea forței de muncă, selecționarea și folosirea la activități lucrative a persoanelor private de libertate și acordarea drepturilor specifice”.

Secțiunea a 8-a din această Decizie, în cuprinsul art. 63 – 85, reglementează condițiile și procedura de acordare a zilelor considerate executate ca urmare a elaborării de lucrări științifice publicate sau a invențiilor brevetate de către persoanele private de libertate.

Astfel, în art. 63 se arată că „persoanelor private de libertate, care au publicat lucrări științifice sau care au elaborat invenții brevetate li se calculează partea din pedeapsă executată pe baza muncii prestate, în condițiile legii de executare a pedepselor”.

Potrivit art. 64, intră în categoria lucrărilor științifice:

a) lucrările publicate în reviste științifice recunoscute, la data publicării, de Colegiul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (CNCSIS);

b) lucrările publicate la edituri recunoscute, la data publicării, de Colegiul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (CNCSIS);

c) comunicările științifice susținute la o conferință națională sau internațională și publicate în analele manifestării științifice.

În cuprinsul art. 68 se arată că „procedura soluționării cererilor vizând

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

stabilirea programului de lucru în vederea realizării lucrărilor științifice sau a invențiilor se face cu respectarea prevederilor legale în vigoare privind regimul cererilor persoanelor private de libertate”.

Art. 69 alin. 1 din decizia prezentată prevede că, în vederea stabilirii programului de lucru și tinerii evidenței timpului afectat realizării unei lucrări științifice, solicitantul are obligația de a completa o cerere (conform anexei 22) și de a o înainta, spre aprobare, directorului unității.

Alin. (2) al aceluiași articol prevede că, la cerere se anexează o recomandare scrisă privind relevanța tematicii în domeniul ales, din partea unui profesor universitar sau a unui conferențiar universitar din specialitatea în care urmează să fie elaborată lucrarea.

Art. 70 – 73 din decizie reglementează modul de soluționare a unei astfel de solicitări, și anume:

Persoana privată de libertate care solicită stabilirea programului de lucru în vederea elaborării unei lucrări științifice semnează angajamentul prin care ia la cunoștință și își asumă obligațiile care îi revin în cazul aprobării cererii (conform anexei nr. 23).

Comisia de selecționare și repartizare la muncă analizează cererea, verificând dacă aceasta este completată corespunzător, precum și dacă solicitantul și-a asumat prin semnătură angajamentul.

În urma analizei efectuate și ținând cont de posibilitatea asigurării spațiului necesar activității de elaborare și a unor eventuale cerințe formulate de către persoana privată de libertate, comisia înaintează directorului unității, împreună cu cererea persoanei condamnate, o propunere motivată (anexa nr. 24) cu privire la acceptarea sau respingerea solicitării.

În cazul propunerii de acceptare a cererii, comisia formulează recomandări cu privire la programul de lucru și spațiile de desfășurare a activității.

Rezoluția finală, de aprobare sau respingere a cererii, se aduce la cunoștința persoanei private de libertate, iar cererea și documentele anexate se clasează la dosarul de cereri al acesteia.

În termen de 10 zile lucrătoare de la data aprobării cererii, coordonatorul sectorului Educație și Asistență Psihosocială propune spre aprobare directorului unității programul de lucru și locația destinată activității de elaborare.

Potrivit art. 74 alin. (1), ținerea evidenței timpului afectat elaborării lucrării se face pe baza tabelului nominal de scoatere la muncă, completat zilnic de

*„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Inspekția Judiciară

educatorul desemnat de coordonatorul sectorului Educație și Asistență Psihosocială.

Art. 77 din decizie reglementează procedura de urmat după elaborarea și publicarea lucrării, și anume:

După publicarea lucrării, persoana privată de libertate se adresează cu cerere conducerii locului de detenție în vederea acordării zilelor câștig.

La cererea depusă, persoana privată de libertate anexează lucrarea științifică publicată, în original.

Competența analizării și soluționării cererii aparține comisiei de propuneri pentru liberare condiționată, care poate dispune, după caz:

a) admiterea cererii și acordarea zilelor câștig;

b) respingerea cererii, dacă în cauză nu sunt întrunite condițiile prevăzute de Legea de executare a pedepselor privative de libertate și prezentele instrucțiuni.

Soluția comisiei, consemnată într-un proces-verbal motivat, se comunică în scris persoanei private de libertate și compartimentelor interesate din cadrul unității. Copia procesului verbal de admitere sau respingere a cererii se clasează la documentarul penal al persoanei private de libertate.

În cazul admiterii cererii, serviciul/biroul evidență și organizarea muncii calculează, pe baza tabelelor nominale de scoatere la muncă, zilele considerate executate ca urmare a elaborării lucrării științifice publicate și le înscrie în fișa de evidență a zilelor muncite și a termenului de propuneri pentru liberare condiționată și în aplicația informatizată PMS web.

În continuare, art. 78 prevede că persoanele private de libertate ale căror activități de elaborare s-au concretizat în publicarea lucrărilor la edituri sau reviste, altele decât cele recunoscute de Colegiul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior, pot fi stimulate prin acordarea uneia din recompensele prevăzute de Legea de executare a pedepselor privative de libertate.

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

CAPITOLUL II

Practica judecătorului delegat în aplicarea art. 96 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 254/2013

A) Date statistice.

Potrivit datelor comunicate de către Administrația Națională a Penitenciarelor, reiese că perioada 1 februarie 2014 la zi, la nivel național, un număr de **151 de persoane** private de libertate au formulat cereri în vederea elaborării unor lucrări științifice, fiind întocmite, în total, **327 asemenea lucrări**.

Cel mai mare număr de persoane private de libertate care au formulat cereri de acest tip, respectiv **53**, provin din **Penitenciarul Rahova (23)** și **Penitenciarul Jilava (30)**, ambele situate în raza teritorială a **Curții de Apel București**, acestea întocmind, în total, **un număr de 142 de lucrări**, apreciate ca având caracter științific, 30 de condamnați **elaborând mai multe** asemenea lucrări.

S-a mai constatat totodată că, **un număr mare** de persoane private de libertate, au formulat cereri de acest tip și la **Penitenciarul Poarta Albă** (aflat în raza Curții de Apel Constanța) și **Penitenciarul Găiești** (Curtea de Apel Ploiești) respectiv **câte 16**, precum și **11** persoane la **Penitenciarul Drobeta Turnu Severin** (Curtea de Apel Craiova).

La polul opus se situează **penitenciare, unde un număr mic** de condamnați au formulat astfel de cereri, exemplificând aici: **Penitenciarul Giurgiu** (din raza Curții de Apel București) **cu o persoană**, **Penitenciarul Vaslui** (din raza Curții de Apel Iași) și **Penitenciarul Oradea** (din raza Curții de Apel Oradea), **cu câte două** persoane și respectiv, **Penitenciarul Bacău** (din raza Curții de Apel Bacău) și **Penitenciarul Colibași** (din raza Curții de Apel Pitești), **cu câte trei** persoane.

Totodată, în cadrul penitenciarelor din **raza Curții de Apel Târgu Mureș** (Penitenciarul Târgu Mureș și Penitenciarul Miercurea Ciuc) și **Curții de Apel Suceava** (Penitenciarul Botoșani), **nu au existat** persoane private de libertate, care să formuleze cereri pentru elaborarea unor lucrări științifice.

Cu privire la numărul lucrărilor elaborate de către persoanele private de libertate, s-a constatat că 74 dintre acestea au elaborat câte o singură lucrare, iar 77, două sau mai multe, sens în care exemplificăm: . - 11 lucrări, și .

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

– câte 8 lucrări, M. D. M.– 7 lucrări etc.

Toate aceste constatări au la bază aspecte care se regăsesc dezvoltate pe larg în Anexa 1, cuprinzând rezultatul verificărilor efectuate la penitenciarele din cadrul fiecărei curți de apel în parte, precum și în Anexa 2, reprezentând tabelul centralizat privind persoanele private de libertate care au beneficiat de dispozițiile art. 96 alin. (1) lit.f) din Legea nr. 254/2013.

B) Apecte procedurale. Analiza dispozițiilor art. 96 alin. (1) lit.f) din Legea nr. 254/2013 în cadrul procesului verbal întocmit de comisie.

Conform relațiilor transmise de Administrația Națională a Penitenciarelor, cu privire la modalitatea practică în care se procedează, din momentul în care persoana privată de libertate formulează o cerere în vederea elaborării unei lucrări științifice și până la momentul în care, comisia pentru liberare condiționată, din cadrul penitenciarului, analizează îndeplinirea dispozițiilor art. 96 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 254/2013 și formulează propuneri, se desprinde concluzia că aceasta se realizează cu respectarea prevederilor Deciziei Directorului General al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 619/2011, pentru aprobarea Instrucțiunilor privind organizarea muncii persoanelor private de libertate, aflate în unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Procedura în vederea elaborării unei lucrări științifice parcurge mai multe etape, după cum urmează:

- persoana privată de libertate solicită printr-o cerere, elaborarea unei lucrări științifice și stabilirea programului de lucru:

Aceste cereri sunt tipizate, iar distribuirea formularelor se face prin grija șefului secției de deținere sau a persoanei desemnate.

În cuprinsul cererii se indică titlul lucrării științifice (sau titlul provizoriu), domeniul și termenul estimat de finalizare al lucrării. La cerere, se anexează o recomandare scrisă privind relevanța tematicii în domeniul ales, din partea unui profesor universitar sau a unui conferențiar universitar, din specialitatea în care urmează să fie elaborată lucrarea.

De asemenea, solicitantul semnează un *angajament*, asumându-și anumite

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

obligății în cazul aprobării cererii pentru elaborarea lucrării științifice, în care este prevăzut și faptul că, în condițiile în care, după publicarea lucrării și ca urmare a rezultatului evaluării de către comisiile de specialitate, se dovedește că a încălcat normele de bună-conduită ale cercetării – dezvoltării, comițând una din abaterile: fraudă în știință, confecționarea de date, falsificare, plagiat sau s-a aflat în situația conflictului de interese, drepturile acordate ca urmare a activității de cercetare vor fi anulate, iar răspunderea, inclusiv cea penală, îi revine.

Prevederile legale în materie nu obligă administrația penitenciarului să verifice deprinderile profesionale ale solicitantului, ci doar existența recomandării scrise din partea unui profesor universitar sau a unui conferențiar universitar, privind relevanța tematicii în domeniul ales. De asemenea, penitenciarului nu-i este impusă obligația de a asigura accesul la bibliografia de specialitate, baza materială sau alte materiale utile în elaborarea unei lucrări științifice, însă persoana privată de libertate are acces la biblioteca penitenciarului.

Totodată, administrația penitenciarului asigură spațiul necesar elaborării lucrării.

De regulă, această procedură este respectată în toate penitenciarele, *însă au fost constatate și cazuri în care cererea pentru elaborarea unei lucrări științifice a fost formulată ulterior publicării lucrării*, sens în care exemplificăm situația identificată la Penitenciarului Colibași, unde condamnatul ., a formulat cererea la data de 17.03.2015, dar articolul elaborat, fusese deja publicat, în luna decembrie 2014, cu aproximativ 3 luni înainte, respectiv situația identificată la Penitenciarul Focșani, unde condamnatul ., a formulat mai multe cereri la data de 01.07.2015, anexând lucrări publicate anterior.

Din verificările efectuate a rezultat că în general, cererile formulate de persoanele private de libertate sunt aprobate, dar s-a constatat și că atunci când unele cerințe expuse în procedura anterior menționată (lipsa recomandării unui profesor universitar ori solicitarea unui interval de timp prea scurt pentru elaborarea unei lucrări) nu au fost îndeplinite, asemenea cereri au fost respinse.

Cu titlu de exemplu, pot fi menționate următoarele situații: cea constatată la Penitenciarul Bistrița, în cazul unei persoane private de libertate care a prezentat o recomandare din partea unui lector universitar, nu a unui conferențiar/profesor universitar, respectiv cea identificată la Penitenciarul Codlea, unde o cerere a unei persoane private de libertate a fost respinsă cu motivarea că termenul de finalizare a lucrării este prea scurt, urmărindu-se doar obținerea beneficiilor prevăzute de

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

lege.

- *cererea este analizată de către comisia de selecționare și repartizare la muncă*, care verifică dacă aceasta este completată corespunzător, dacă este însoțită de documentele necesare, precum și dacă solicitantul și-a asumat prin semnătură, angajamentul prin care ia la cunoștință și își asumă obligațiile ce îi revin în cazul aprobării cererii.

În urma analizei efectuate și ținând cont de posibilitatea asigurării spațiului necesar activității de elaborare și a unor eventuale cerințe suplimentare formulate de persoana privată de libertate, comisia înaintează directorului locului de detenție împreună cu cererea persoanei condamnate, o *propunere motivată*, cu privire la acceptarea sau respingerea solicitării.

În cazul propunerii de acceptare a cererii, comisia face recomandări cu privire la programul de lucru și spațiile de desfășurare a activității, stabilind de regulă un program de lucru, de luni până vineri, pe intervale orare (09.00 – 12.00), într-un loc determinat (biblioteca clubului).

Cu toate acestea au fost identificate situații în care timpul de lucru aprobat a fost de 1-2 ore pe zi.

- *ținerea evidenței timpului afectat elaborării lucrării se face pe baza tabelului nominal de prezență, completat de educatorul desemnat de coordonatorul sectorului educație și asistență psihosocială:*

Nu sunt stabilite responsabilități în sarcina cadrelor penitenciarului, privind verificarea modului în care, în mod concret, persoanele private de libertate procedează la elaborarea lucrărilor științifice;

- *după elaborarea lucrării, persoana privată de libertate formulează o cerere pentru predarea acesteia în vederea publicării:*

Transmiterea manuscrisului către editură se realizează de către persoana privată de libertate, prin intermediul membrilor familiei sau al aparținătorilor, cu ocazia vizitelor primite de la aceștia sau în mod direct, prin intermediul poștei, neexistând o prevedere legală care să reglementeze modul de predare a manuscrisului către editură;

- *după publicarea lucrării, persoana privată de libertate se adresează cu o*

14

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal - 23261

Adresa: București, B-dul Regina Elisabeta nr.40, Sector 5

Fax: 021.322.62.96

Web: www.inspectiajudiciara.ro

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

nouă cerere, conducerii locului de detenție în vederea acordării zilelor câștig:

La cererea depusă, persoana privată de libertate anexează lucrarea științifică publicată, în original, care rămâne în custodia penitenciarului.

Competența analizării și soluționării cererii aparține comisiei de propuneri pentru liberare condiționată, care poate dispune, după caz:

a) admiterea cererii și acordarea zilelor câștig, acest lucru fiind condiționat doar de cerința ca lucrarea științifică să fie publicată de o editură sau revistă recunoscută de către Colegiul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (CNCSIS);

b) respingerea cererii, dacă în cauză nu sunt întrunite condițiile prevăzute de legea de executare a pedepselor privative de libertate și instrucțiuni.

Soluția comisiei, consemnată într-un *proces-verbal motivat*, se comunică în scris persoanei private de libertate și compartimentelor interesate din cadrul penitenciarului. Copia procesului verbal de admitere sau respingere a cererii se clasează la documentarul penal al persoanei private de libertate.

În cazul admiterii cererii, serviciul/biroul evidență și organizarea muncii înscrie zilele considerate ca executate, ca urmare a elaborării de lucrări științifice, în fișa de evidență a zilelor muncite și a termenului de propuneri pentru liberare condiționată și în aplicația informatizată PMSWeb.

Aprecierea caracterului științific nu se realizează de către penitenciare, ci este condiționată *doar de faptul că editura sau revista*, sunt recunoscute, la rândul lor, de către Colegiul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (CNCSIS), respectiv Consiliului Național al Cercetării Științifice (CNCS), în scopul publicării de lucrări științifice.

O situație particulară a fost identificată în cadrul *Penitenciarului Codlea*, unde acordarea zilelor câștig pentru elaborarea unei lucrări științifice nu se face de către comisia de propuneri pentru liberare condiționată, ci **de către comisia de selecționare și repartizare în muncă din cadrul penitenciarului, din care nu face parte judecătorul de supraveghere.**

Sub acest aspect, la data de 05.08.2014, comisia de liberare condiționată din cadrul penitenciarului a încheiat un procesul verbal, prin care a hotărât că acordarea zilelor câștig să fie analizată de către comisia de selecționare și repartizare în muncă. În conținutul acestui proces verbal, judecătorul de supraveghere a privării de libertate a apreciat că acordarea zilelor considerate executate nu este de competența comisiei pentru liberare condiționată, aceasta

*„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Inspekția Judiciară

având atribuțiile prevăzute de art. 97 din Legea nr. 254/2013.

Pe de altă parte, în calitate de judecător de supraveghere, s-a apreciat că nu se poate pronunța asupra acestui aspect, întrucât deținuții au posibilitatea legală de a se adresa judecătorului de supraveghere, dacă sunt nemulțumiți de acordarea unor drepturi prevăzute de lege, astfel că nu ar mai putea soluționa plângerile cu acest obiect.

În acest sens, în cadrul Penitenciarului Codlea persoana nemulțumită de soluția comisiei de selecționare și repartizare în muncă se adresează judecătorului de supraveghere, care se pronunță asupra plângerii prin încheiere (de exemplu, încheierea nr. ... din 29 ianuarie 2015; încheierea nr. ... din 29 decembrie 2014; încheierea nr. ... din 29 decembrie 2014; încheierea nr. ... din 8 august 2014).

În situația în care comisia de liberare condiționată (din care face parte și judecătorul de supraveghere), avizează negativ cererea persoanei private de libertate de acordare a zilelor câștig, legislația actuală nu prevede procedura care trebuie urmată de către deținutul nemulțumit de soluția dată, fiind identificat un caz în care deținutul s-a adresat direct instanței de judecată, însă cererea acestuia a fost respinsă ca inadmisibilă, cu motivarea că, o asemenea cerere nu putea fi primită la acel moment, putând fi analizată împreună cu celelalte condiții cerute de lege pentru acordarea liberării condiționate și doar în situația formulării unei propuneri sau cereri în acest sens.

Totodată în cadrul Penitenciarului Codlea au fost identificate următoarele situații, referitoare la practica judecătorului de supraveghere:

- condamnatul , nemulțumit fiind de numărul de zile câștig acordate de comisie pentru elaborarea unei lucrări a formulat plângere la judecătorul de supraveghere, care prin încheiere a hotărât acordarea unui număr de 45,58 zile, aferente celor 91,15 zile lucrate conform pontajului;

- prin procesul verbal din 12.01.2015 s-a respins cererea unui condamnat de acordare a zilelor câștig pentru elaborarea unei lucrări științifice, cu motivarea că „în fața comisiei deținutul . nu a făcut dovada că are cunoștință despre conținutul, structura lucrării”.

Acesta a formulat plângere, iar prin încheiere, judecătorul de supraveghere a admis plângerea condamnatului și a acordat zilele câștig pentru elaborarea și publicarea lucrării vizate.

În motivarea acestei încheieri s-a reținut că din procesul verbal al comisiei nu rezultă modul în care petentul a fost examinat, cu atât mai mult cu cât nu există

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

nicio dispoziție legală referitoare la metodologia ce trebuie respectată, cu ocazia examinării și competențele ce trebuie îndeplinite de comisia de examinare;

- prin procesul verbal din 04.12.2015 s-a admis cererea aceluiași condamnat O. C. și s-au acordat 30 de zile câștig pentru elaborarea unei alte lucrări.

Împotriva acestui proces verbal condamnatul a formulat plângere, ce a fost admisă prin încheierea judecătorului de supraveghere, constatându-se că acesta beneficiază de 99,96 zile câștigate pe baza muncii prestate, ca urmare a elaborării lucrării începută în luna decembrie 2012 și finalizată în luna noiembrie 2014.

În motivare s-a reținut că deși la intrarea în vigoare a Legii nr. 254/2013, legiuitorul a schimbat metoda de cuantificare a zilelor câștigate pentru lucrări publicate, stabilind că această cuantificare nu mai este făcută prin raportare la numărul de zile muncite, administrația penitenciarului a continuat să cuantifice activitatea petentului, ca și la data aprobării lucrării, conform pontajului întocmit, petentul acumulând un număr de 199,91 zile lucrate, *pe baza cărora i s-a calculat un câștig de 99,96 zile*, astfel cum rezultă fără echivoc din adresa depusă de administrație. În aceste condiții, cât timp activitatea petentului a fost cuantificată prin raportare la zile muncite în penitenciar, nu se poate reduce numărul zilelor câștigate, deoarece s-ar anula un drept deja câștigat, neputându-se imputa petentului că administrația i-a cerut în continuare să muncească numărul de ore pe zi aprobate potrivit legii în vigoare la data începerii lucrării, în baza acestor zile lucrate, fiind calculate numărul de zile câștigate și nu potrivit noilor dispoziții legale;

- la data de 02.12.2014 condamnatul . a formulat o cerere prin care a solicitat elaborarea unei noi lucrări științifice.

Administrația penitenciarului nu a aprobat cererea petentului, cu motivarea că termenul de finalizare al lucrării - 20.12.2014 - este prea scurt, astfel că există o intenție vădită de a beneficia de prevederile legii, întrucât în luna decembrie, acesta a publicat două lucrări într-un termen foarte scurt.

Condamnatul a formulat plângere împotriva acestui refuz, iar prin încheiere judecătorului de supraveghere din cadrul penitenciarului a respins plângerea ca nefondată.

Împotriva acestei hotărâri, condamnatul a formulat contestație la instanța de judecată.

Judecătoria B., prin sentința penală nr. ... din 26.02.2015 a admis contestația condamnatului O. C., astfel că ulterior, prin procesul verbal din 16.01.2015 s-au

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

acordat 30 de zile câștig pentru elaborarea lucrării, avându-se în vedere tocmai această hotărâre judecătorească, prin care instanța a obligat penitenciarul să permită condamnatului să elaboreze lucrarea sus-menționată;

- la data de 10.07.2014 condamnatul . a mai formulat o cerere către administrația penitenciarului, prin care solicita să-i fie aprobat ca în timpul liber pe care îl are la dispoziție, în afara celor 8 ore de muncă pe care le prestează zilnic, să scrie articole cu caracter științific, cerere pe care comisia de muncă a respins-o, deoarece acesta se afla deja în programul de elaborare al unei alte lucrări științifice.

Condamnatul a formulat plângere împotriva acestui refuz, ce a fost respinsă ca nefondată de către judecătorul de supraveghere, reținându-se că potrivit art. 59 alin. 1 din Legea nr. 275/2006, durata muncii prestate de persoanele condamnate este de 8 ore pe zi și nu mai mult de 40 de ore săptămânal, dispoziție preluată de art. 86 din Legea nr. 254/2013, ce face trimitere la legislația muncii. Pe de altă parte, cum se menționează și în adresa penitenciarului, petentul poate publica articole într-o publicație recunoscută de CNCSIS fără aprobarea conducerii penitenciarului, neexistând vreo dispoziție legală ce-i interzice să scrie și să publice articole cu caracter științific în timpul său liber, cum menționează chiar petentul în cererea sa. S-a mai reținut că petentul nu a prezentat rezultatele concrete ale activității de elaborare a lucrării deja aprobate, astfel că, în condițiile în care această primă lucrare nu a fost finalizată, nu există nici un temei legal pentru aprobarea de către administrație a unor lucrări, de aceeași natură sau asemănătoare cu cea aprobată, dar nefinalizată.

O altă situație a fost identificată la Penitenciarul Bacău, unde s-a constatat că, numărul de zile considerate ca executate din pedeapsă, se acordă proporțional cu numărul de autori, respectiv volumul de muncă prestat la elaborarea lucrării științifice, întrucât se poate deduce că persona condamnată a realizat doar o parte a lucrării (de exemplu, cazul condamnatei ., căreia i s-au acordat 7,50 zile, aceasta elaborând lucrarea alături de alți 3 autori).

- comisia pentru liberare condiționată din cadrul penitenciarelor întocmește un proces verbal prin care formulează propuneri privind liberarea condiționată a condamnaților.

Din verificările efectuate s-a constatat că în aproape toate situațiile, în procesul verbal întocmit, nu se face nicio precizare cu privire la procedura prealabilă elaborării lucrărilor științifice și nu se indică actul prin care s-au acordat

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

zile câștig, ca urmare a publicării acestora.

De regulă, întocmirea proceselor verbale se realizează prin redactare, pe formular tipizat și este sumară, fără a cuprinde nici un fel de date referitoare la lucrarea științifică redactată sau fără a explicita numărul de zile câștig rezultate expres ca urmare a acesteia, ci doar numărul total de zile câștigate, ca urmare a muncii prestate, în general.

O situație particulară a fost întâlnită *în cadrul Penitenciarului Focșani*, unde analizând cererea formulată de un condamnat pentru aprobarea zilelor câștig, comisia, a constatat că nu sunt respectate condițiile de formă prevăzute de Decizia nr. 619/2011 a Directorului General al Administrației Naționale a Penitenciarelor, pentru aprobarea Instrucțiunilor privind organizarea muncii persoanelor private de libertate aflate în unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor, motiv pentru care a respins cererea.

Ulterior, persoana privată de libertate s-a adresat instanței, iar Tribunalul V. a admis cererea condamnatului, dispunând liberarea condiționată a acestuia, aspect cu privire la care *inspectorii judiciari au propus, prin referatul din 19.11.2015, sesizarea din oficiu a Inspekției Judiciare pentru efectuarea de verificări prealabile cu privire la posibila săvârșire de către judecătorul de la instanța de control judiciar a abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. t) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.*

Prin urmare, din verificările efectuate s-a constatat că în cadrul procedurii de acordare a liberării condiționate prevăzută de Legea nr. 254/2013 sunt parcurse două etape, de regulă în fața aceleași comisii, din care una vizează acordarea zilelor câștig, iar alta propunerea de liberare condiționată propriu-zisă.

CAPITOLUL III

Practica instanțelor de judecată. Analiza cererilor de liberare condiționată de către instanța competentă, din perspectiva dispozițiilor art. 96 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 254/2013

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

Art. 96 alin. (1) lit. f) face parte din Capitolul VIII al Legii nr. 254/2013, consacrat instituției liberării condiționate, în cuprinsul căruia se reglementează condițiile și procedura de acordare a liberării condiționate, menționând modul de calcul al părții din durata pedepsei considerată ca executată în cazul elaborării de lucrări științifice publicate, având ca efect acordarea unui număr de 30 de zile închisoare executate pentru fiecare lucrare științifică publicată.

Procedura liberării condiționate are caracter jurisdicțional, deoarece se dispune de instanța de judecată după o ședință publică și contradictorie.

Liberarea condiționată se poate dispune *la propunerea comisiei* pentru liberarea condiționată, comisie constituită în penitenciar potrivit Legii nr. 254/2013 privind executarea sancțiunilor privative de libertate sau, în cazul în care această comisie apreciază că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru a se dispune liberarea condiționată, *la cererea condamnatului*.

Potrivit art. 97 din Legea nr. 254/2013, propunerea comisiei pentru liberare condiționată este consemnată într-un proces-verbal motivat, care cuprinde poziția membrilor comisiei față de propunerea de liberare.

Procesul-verbal, împreună cu documentele care atestă mențiunile cuprinse în acesta, se înaintează judecătoriei în a cărei circumscripție se află penitenciarul, iar procesul-verbal se comunică de îndată persoanei condamnate.

În cazul în care comisia pentru liberare condiționată constată că persoana condamnată nu întrunește condițiile pentru a fi liberată condiționat, în procesul-verbal întocmit potrivit prevederilor anterioare fixează un termen pentru reexaminarea situației acesteia, care nu poate fi mai mare de un an.

Din analiza hotărârilor pronunțate în dosarele având ca obiect cereri de liberare condiționată, se poate constata că, *în general*, instanțele de judecată se rezumă la verificarea îndeplinirii condițiilor privind *executarea fracției de pedeapsă* prevăzută de lege și cele privind *conduita condamnatului* pe timpul executării pedepsei.

În analiza fracției de pedeapsă executată, cu referire la partea din durata pedepsei ce poate fi considerată, potrivit legii, ca executată pe baza muncii prestate, instanțele se limitează la a constata doar numărul de zile câștigate ca urmare a muncii prestate sau a instruirii școlare și formării profesionale, fără a se face vreo distincție cu privire la modalitatea în care au fost câștigate aceste zile, respectiv, fie prin muncă fizică, fie ca urmare a elaborării unor lucrări

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

științifice.

Cu alte cuvinte, *analiza instanțelor de judecată este sumară*, rezumându-se la preluarea cifrelor din procesele-verbale întocmite de comisia pentru liberare condiționată privind numărul zilelor de închisoare executate efectiv și respectiv, numărul zilelor considerate ca executate pe baza muncii prestate sau a instruirii școlare și formării profesionale.

Cu titlu de excepție, au fost identificate și situații în care instanțele de judecată au menționat în cuprinsul hotărârii de liberare condiționată modalitatea concretă în care persoanele private de libertate au obținut zilele câștig ca urmare a elaborării unor lucrări științifice.

În practica acestor instanțe s-a constatat că, în considerentele hotărârilor pronunțate, fie se indică lucrarea științifică elaborată și zilele considerate executate ca urmare a redactării acesteia, fie doar se face referire la faptul că a fost elaborată o lucrare științifică, fără a fi menționate însă alte date.

Se impun a fi făcute unele precizări cu privire la aspectele ce țin de competența și procedura de *acordare a zilelor câștig de către instanțele de judecată*, din verificări rezultând practici diferite.

Procedura de acordare a zilelor câștig este reglementată în *Decizia Directorului General al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 619/14.10.2011 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind organizarea muncii persoanelor private de libertate aflate în unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor*, a fost emisă „în scopul asigurării unui mod unitar de lucru în ceea ce privește contractarea forței de muncă, selecționarea și folosirea la activități lucrative a persoanelor private de libertate și acordarea drepturilor specifice”.

În concret, art. 77 din decizie reglementează procedura de urmat după elaborarea și publicarea lucrării, prevăzându-se în mod expres competența analizării și soluționării cererii, care a fost *atribuită în mod exclusiv comisiei* de propuneri pentru liberare condiționată din cadrul fiecărui loc de deținere.

Totodată, potrivit art. 96 alin. (2) din Legea nr. 254/2013, *reducerea fracțiunii de pedeapsă care este considerată ca executată pe baza muncii prestate sau a instruirii școlare și formării profesionale nu poate fi revocată*.

Prin urmare, analizând dispozițiile legale anterior prezentate, se constată că *legiuitorul nu i-a consacrat instanței de judecată vreo competență în analiza modului de obținere a zilelor câștig ca urmare a elaborării lucrărilor științifice*

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

în condițiile art. 96 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 254/2013.

Cu toate acestea, s-a constatat că au existat situații în care instanța a fost investită cu cereri formulate de către persoanele private de libertate prin care solicitau acordarea zilelor câștig ca urmare a elaborării unor lucrări științifice, în condițiile în care comisia competentă din cadrul penitenciarului respinsese cererile pentru neîndeplinirea unor condiții prevăzute de lege.

Astfel, într-o astfel de situație, persoana privată de libertate a formulat plângere la instanța competentă (Judecătoria B., dosar nr.../2015) împotriva procesului verbal din 05.08.2015, arătând că se impunea admiterea cererii sale de acordare a zilelor câștig, pe de o parte, pentru că documentația depusă la locul de deținere pentru aprobarea cererii sale de elaborare a unei lucrări științifice a fost apreciată ca fiind completă, fiind de altfel și aprobată de către directorul penitenciarului, iar pe de altă parte, pentru că nu i-a fost adusă la cunoștința împrejurarea că recomandarea unui lector universitar nu ar fi suficientă, fiind necesară o recomandare din partea unui conferențiar sau profesor universitar.

Prin sentința penală nr. .../17.09.2015 a Judecătoriei B. s-a constatat *o posibilă încălcare a drepturilor petentului, însă plângerea a fost trimisă judecătorului de supraveghere a privării de libertate delegat la Penitenciarul Bistrița, pentru a se pronunța prin încheiere asupra plângerii petentului privind încălcarea dreptului său la muncă.*

Această hotărâre pune o problemă interesantă, în condițiile în care *judecătorul de supraveghere a privării de libertate delegat la Penitenciarul Bistrița a fost și membru al comisiei care a dispus prin procesul-verbal respingerea cererii condamnatului de acordare a zilelor câștig, iar acum este chemat să se pronunțe asupra încălcării sau nu a dreptului la muncă al deținutului, prin respingerea cererii de acordare a acestor zile câștig.*

Într-o altă cauză, instanța a fost investită cu *o cerere de acordare a zilelor câștig*, formulată direct de către persoana privată de libertate, iar prima instanță, prin sentința penală nr. .../4.09.2015 pronunțată în dosarul nr. .../2015 al Judecătoriei F., a respins cererea formulată de către petentul-condamnat, apreciindu-se că *acesta nu a respectat condițiile de formă și de fond pentru elaborarea de lucrări științifice în vederea acordării de zile considerate ca executate, astfel cum sunt prevăzute în Decizia nr. 619/2011 a Directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.*

În argumentarea soluției adoptate, s-a reținut, pe de o parte, că petentul nu

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

putea invoca necunoașterea acestei decizii, pe care a respectat-o întocmai în perioada deținerii sale anterioare la un alt penitenciar, iar pe de altă parte, s-a apreciat ca fiind greu de acceptat că acesta ar fi elaborat un număr de 8 lucrări de specialitate într-o perioadă atât de scurtă de timp (04.02.2015–30.05.2015), în condiții improprii de lucru, având în vedere și faptul că a participat și la alte activități lucrative, fiind repartizat pentru muncă în interesul locului de deținere la dezinfectare secții.

În urma contestației formulate de către petent, prin decizia penală nr. .../2.10.2015 a Tribunalului V., a fost desființată în totalitate sentința contestată, iar în cadrul rejudecării, **a fost admisă cererea de liberare condiționată** formulată, dispunându-se punerea de îndată în libertate a contestatorului, dacă nu este arestat în altă cauză.

Cu toate că petentul condamnat s-a adresat instanței cu o cerere de acordare a zilelor câștig ca urmare a elaborării și publicării unor lucrări științifice, **instanța de control judiciar a calificat această cerere ca fiind o cerere de liberare condiționată, reținând că, în speță, trebuia să i se acorde petentului un număr de 330 zile câștigate ca urmare a elaborării și publicării unui număr de 11 lucrări științifice.**

Penitenciarul Focșani a înaintat către instanța de judecată procesul verbal din data de 14.07.2015 din care reieșea faptul că situația deținutului a fost analizată în cadrul comisiei de liberare condiționată **doar cu privire la acordarea zilelor câștig ca urmare a elaborării și publicării unor lucrări științifice**, și nu ca urmare a îndeplinirii condițiilor privind liberarea condiționată.

Pentru a putea fi liberată condiționat cu respectarea prevederilor legale sus-menționate, persoana privată de libertate trebuia să execute cel puțin două treimi din pedeapsa de 3 ani pe care o avea de executat, adică un număr de cel puțin 730 zile, însă aceasta executase până la data de 02.10.2015 doar 611,21 zile, fapt care fusese adus la cunoștința instanței de judecată.

Cu privire la aspectele prezentate anterior, inspectorii judiciari au propus, prin referatul din 19.11.2015, sesizarea din oficiu a Inspekției Judiciare pentru efectuarea de verificări prealabile cu privire la posibila săvârșire de către judecătorul de la instanța de control judiciar a abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. t) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

Într-o altă cauză, respectiv prin sentința penală nr. .../09.02.2015 a Judecătoriei B. a fost respinsă ca **inadmisibilă** cererea unei persoane private de

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

libertate prin care s-a contestat numărul zilelor câștig considerate ca executate din pedeapsă ca urmare a elaborării unei lucrări științifice împreună cu alți doi coautori, fiind contestat criteriul contribuției autoarei private de libertate, cuantificat de comisie într-un număr de doar 7,5 zile câștigate.

Instanța, observând că nu este sesizată cu o propunere din partea Comisiei sau cu o cerere din partea condamnatei pentru acordarea liberării condiționate, ci cu o cerere prin care se contestă partea din durata pedepsei care este considerată ca executată pe baza muncii prestate și/sau a instruirii școlare și formării profesionale, a apreciat că o astfel de cerere nu poate fi primită în acest moment, aceasta putând fi analizată doar în procedura liberării condiționate.

Hotărârea primei instanțe a fost menținută de Tribunalul B., cu indicarea căii procesuale corecte, în opinia instanței de control judiciar, care ar fi reprezentată doar de contestația la executare prevăzută de art. 598 lit. d) Cod procedură penală.

CAPITOLUL IV

Concluzii asupra vulnerabilităților constatate și propuneri

I. Verificările efectuate cu privire la procedura de elaborare a unei lucrări științifice desfășurată în cadrul penitenciarelor au identificat următoarele vulnerabilități:

A) Insuficienta reglementare a condițiilor și procedurii în care persoanele private de libertate beneficiază de liberarea condiționată, cu luarea în considerare a zilelor considerate ca executate, urmare a elaborării unor lucrări științifice.

Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal prevede în art. 96 alineatul 1 lit. f) că, „în cazul elaborării de lucrări științifice publicate sau invenții și inovații brevetate, se consideră 30 de zile executate, pentru fiecare lucrare științifică sau invenție și inovație brevetate”.

Doar la această dispoziție se rezumă legea, în legătură cu dreptul persoanelor

*„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Inspekția Judiciară

private de libertate de a beneficia de reducerea pedepselor pe baza elaborării unor lucrări științifice, în pofida dispozițiilor art. 187 ale actului normativ anterior menționat, potrivit cărora „prezenta lege intră în vigoare la data intrării în vigoare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de Procedură Penală, cu excepția art. 187 alin. 2 care intră în vigoare la 5 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I”.

Potrivit acestui text de lege, *„în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentului alineat, dar nu mai târziu de data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul adoptă hotărârea privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Administrației Naționale a Penitenciarelor, precum și, prin hotărâre, regulamentul de aplicare a dispozițiilor prezentei legi.”*

Până la data efectuării verificărilor se constată că nu a fost elaborat și adoptat regulamentul de aplicare a Legii nr.254/2013.

În lipsa normelor de aplicare, condițiile pentru elaborarea unor lucrări științifice de către persoanele private de libertate sunt stabilite printr-o procedură prevăzută de Decizia nr. 619/2011 a Directorului General al Administrației Penitenciarelor, din 2010 și respectiv, 2011.

Lacunele legislative nu se rezumă însă doar la lipsa adoptării normelor de aplicare a Legii nr. 254/2013, ci și la reglementarea sumară și insuficientă a condițiilor și procedurii de acordare a liberării condiționate, în cazul art. 96 alin. 1 lit. f) din lege, care a condus la vulnerabilitățile ce vor fi prezentate în cele ce urmează.

Astfel, actuala reglementare nu permite oferirea unor răspunsuri pertinente la întrebările legitime care au fost formulate precum: *Ce este aceea o lucrare științifică? Cum este elaborată? Cine supraveghează întocmirea ei? Cine răspunde pentru stabilirea caracterului științific? Este lucrarea autentică? Cum au persoanele private de libertate acces la bibliografia necesară elaborării unei lucrări academice?*

B) Practici și consecințe diferite cu privire la efectele acestei proceduri în vigoare pentru persoanele private de libertate aflate în situații similare.

1. Cererea formulată de către persoanele private de libertate adresată directorului unității de deținere, în vederea acordării dreptului de elaborare a

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

unei lucrări științifice nu este însoțită de dovezi suficiente care să ofere garanții privind capacitatea de elaborare, experiența în domeniul abordat și buna-credință a acestora.

Decizia nr. 619/2011 a Directorului General al Administrației Naționale a Penitenciarelor, pentru aprobarea Instrucțiunilor privind organizarea muncii persoanelor private de libertate aflate în unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor prevede ca, cererea persoanei private de libertate privind încuviințarea elaborării și publicării unei lucrări științifice să fie însoțită de o recomandare scrisă privind relevanța tematicii în domeniul ales din partea unui profesor universitar sau a unui conferențiar universitar, din specialitatea în care urmează să fie elaborată lucrarea.

În concret, s-a constatat că elaborarea de lucrări științifice s-a realizat în domenii din cele mai diverse, pentru unele dintre acestea nefiind organizate studii universitare.

Din datele comunicate de către penitenciare nu a rezultat că temele abordate ar fi fost dintre cele în care persoana privată de libertate să fi avut o anumită specializare.

În general, s-a constatat că, în cuprinsul cererii adresate directorului penitenciarului, persoanele private de libertate nu indicau tipul de lucrare științifică ce se dorea a fi elaborată (spre exemplu, tratate, rapoarte de cercetare, studii, articole, comunicări științifice, etc.), element în raport cu care termenul estimat în vederea elaborării lucrării, cu luarea în considerare a complexității acesteia, are un caracter pur arbitrar.

În raport cu această constatare, trebuie menționat că, intrarea în vigoare, la data de 07.02.2014, a Legii nr. 254/2013, care nu mai stabilește un interval de timp minim pentru elaborarea unei lucrări științifice, indiferent de complexitatea acesteia, astfel cum era prevăzut în Legea nr.275/2006, a condus la posibilitatea ca o persoană privată de libertate să publice un număr foarte mare de lucrări, în intervale de timp foarte scurte, cu beneficiul reducerii corespunzătoare a pedepsei.

Spre exemplu, condamnatul a beneficiat de 150 de zile câștig ca urmare a elaborării și publicării unui număr de 5 lucrări științifice, într-o perioadă extrem de redusă (14.08.2014 – 02.03.2015), pentru fiecare în parte solicitând un interval de timp ce varia între 10 – 15 zile, în condițiile în care i s-a aprobat program de lucru de 1 - 2 ore pe zi, doar în zilele lucrătoare ale săptămânii.

Situații similare s-au înregistrat și în cazul altor condamnați cum ar fi: ..,

26

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal - 23261

Adresa: București, B-dul Regina Elisabeta nr.40, Sector 5

Fax:021.322.62.96

Web: www.inspectiajudiciara.ro

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

.., etc.

S-a mai constatat că, în general, recomandările scrise privind relevanța tematicii în domeniul ales, din partea unui profesor universitar sau a unui conferențiar universitar au un caracter formal, nefiind confirmate în toate cazurile de către universități și fără să cuprindă referințe științifice minime din partea persoanei private de libertate cu privire la tematica aleasă, planul provizoriu al lucrării ori bibliografia ce urmează a fi consultată.

Cu toate că, la momentul depunerii cererii, persoana privată de libertate semnează un angajament tipizat cu privire la obligațiile care îi revin în cazul aprobării cererii, acesta are tot un conținut formal și nu cuprinde mențiunea expresă a angajării răspunderii penale în cazul în care aceasta nu este autorul real al lucrării și că lucrarea elaborată nu reprezintă un plagiat.

2. Lipsa unor criterii obiective în stabilirea caracterului științific al lucrării elaborate și publicate

Inexistența unei definiții a noțiunii de „*caracter științific*” a creat posibilitatea calificării ca având acest caracter a unor lucrări care au *abordat tematici extrem de diverse, pentru care nu sunt organizate studii universitare sau pentru care nu există garanții că persoanele private de libertate au pregătirea necesară.*

Deși Decizia Directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 619/2011 cuprinde unele reglementări cu privire la condițiile prealabile încuviințării cererii, se constată că, *după elaborarea lucrării, relevanța și caracterul științific nu mai sunt confirmate de către persoanele care au emis recomandările inițiale, singurul criteriu pentru stabilirea caracterului științific al unei lucrări fiind publicarea acesteia la una dintre editurile recunoscute de C.N.C.S./C.N.C.S.I.S.*

În prezent, *analiza caracterului științific al unei lucrări prezentate de persoanele private de libertate este realizată de către o comisie din penitenciar. Membrii comisiei de liberare condiționată se rezumă doar la a verifica dacă editura la care s-a publicat lucrarea se află pe lista Consiliului Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.).*

Aprecierea caracterului științific fiind condiționată doar de publicarea lucrării elaborate la o editură sau într-o revistă, recunoscute de către Colegiul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.),

*„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Inspekția Judiciară

respectiv Consiliului Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) nu reprezintă o garanție suficientă pentru atribuirea acestui caracter unei lucrări elaborate de o persoană privată de libertate.

Această situație conduce la o concluzie pur formală cu privire la caracterul științific al unei lucrări, dat fiind că editurile, prin natura lor, sunt întreprinderi care urmăresc obținerea unui profit, iar pe de altă parte, nu sunt abilitate prin lege cu astfel de atribuții.

3. Imposibilitatea cuantificării, în actuala reglementare, a efortului intelectual al persoanelor private de libertate în elaborarea lucrărilor științifice, în mod diferențiat, în raport de tipul și complexitatea lucrării elaborate, precum și de contribuția acestora

Pornind de la dispozițiile art. 96 alin.1 lit. f) din Legea nr. 254/2013 care acordă în mod generic un număr de 30 de zile executate din pedeapsă, pentru fiecare lucrare științifică sau invenție și inovație brevetate, se constată că numărul de zile este același indiferent de efortul intelectual depus de către autori, concretizat în lucrări științifice publicate.

Așadar, conform textului de lege anterior menționat, *nu se face nicio distincție în privința numărului zilelor câștig acordate, în funcție de natura lucrării publicate*, cu toate că în categoria lucrărilor științifice intră mai multe tipuri de lucrări (mai ample sau mai puțin ample), respectiv: *lucrările publicate în reviste științifice, lucrările publicate la edituri și comunicările științifice susținute la o conferință națională sau internațională.*

În acest sens, exemplificăm situația condamnatului [redacted] de la Penitenciarul Colibași, în legătură cu care s-a constatat că lucrarea „*Descoperire, pregătire și formare a arbitrilor în fotbal*” este în realitate un articol de 10 pagini, publicat în revista „Sport și societate”, iar lucrarea „*Managerii și managementul resurselor umane în fotbal*” este tot un articol, publicat în revista „Ecoforum”, pentru fiecare dintre ele comisia pentru individualizarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate din cadrul penitenciarului, acordând câte 30 de zile considerate ca executate.

La același penitenciar, lucrarea condamnatului [redacted], intitulată „*Principiul non reformation in pejus*” reprezintă un articol de 4 pagini, publicat în revista „Strategii manageriale” nr. 4, Decembrie 2014, iar cea a condamnatului F. L. I., intitulată „*Perspective ale pieței românești de retail în contextul Europei*”

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

2020” este de asemenea un articol, de 10 pagini, publicat în revista „Strategii manageriale” nr. 2/2015. În ambele situații, comisia pentru individualizarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate din cadrul penitenciarului a acordat câte 30 de zile considerate ca executate.

În cadrul *Penitenciarului Codlea*, condamnatul .. a elaborat 6 lucrări științifice, *Justiția penală pentru minori*”, *„Determinarea stării de minoritate în noul Cod Penal”*, *„Validarea și eficiența dreptului/The validity and effectiveness of law”*, *„Autoritatea legii și disfuncții în realizarea dreptului”*, *„Convenții fiscale internaționale privind evitarea dublei impuneri”*, *„Libertate și coerciție în sens juridic”*, pentru care comisia de selecționare și repartizare în muncă a acordat câte 30 zile câștig, trei dintre aceste lucrări fiind articole publicate în reviste de specialitate sau în volume publicate la o editură acreditată.

Un alt aspect concret al vulnerabilității prezentate mai sus îl reprezintă *situația coautorilor unei lucrări științifice*, între care există și persoane private de libertate, nefiind reglementat modul de cuantificare a beneficiului zilelor câștig în raport cu contribuția fiecărui coautor în parte.

4. Actuala reglementare scoate de sub controlul judecătorului de supraveghere a privării de libertate sau al instanței de judecată procedura parcursă și beneficiul obținut de către persoana privată de libertate, concretizate în acordarea zilelor câștig.

Reglementarea cuprinsă în art. 77 din Decizia nr. 619/2011 stabilește procedura de urmat după elaborarea și publicarea lucrării, prevăzându-se în mod expres *competența exclusivă a analizării și soluționării cererii de către comisia de propuneri* pentru liberare condiționată din cadrul fiecărui loc de deținere.

Totodată, potrivit art. 96 alin.2 din Legea nr. 254/2013, *reducerea fracțiunii de pedeapsă* care este considerată ca executată pe baza muncii prestate sau a instruirii școlare și formării profesionale *nu poate fi revocată*.

Prin urmare, analizând dispozițiile legale anterior prezentate, se constată că legiuitorul nu i-a consacrat instanței de judecată nicio competență în analiza modului de obținere a zilelor câștig ca urmare a elaborării lucrărilor științifice în condițiile art. 96 alin. 1 lit. f) din Legea nr. 254/2013.

Această vulnerabilitate conduce la o alta, respectiv cea privind *componenta comisiei* care hotărăște acordarea zilelor câștig *din perspectiva prezenței în această comisie, în calitate de membru, a judecătorului de supraveghere a privării de*

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

libertate.

Astfel, trebuie menționat că judecătorul de supraveghere a privării de libertate este inițial membru al comisiei care analizează și dispune, împreună cu ceilalți membri, admiterea/respingerea cererii condamnatului de acordare a zilelor câștig, iar în ipoteza respingerii acestei cereri, este chemat să se pronunțe, prin încheiere, asupra încălcării sau nu a drepturilor aceleiași persoane private de libertate.

Această vulnerabilitate poate fi înlăturată în două modalități, și anume fie prin stabilirea componenței comisiei de acordare a zilelor câștig fără includerea judecătorului de supraveghere a privării de libertate, fie prin soluționarea plângerii persoanei private de libertate de către judecătorul supleant.

Instanța de judecată are posibilitatea de a cenzura hotărârea comisiei de acordare a zilelor câștig exclusiv în ipoteza în care persoana privată de libertate formulează plângere la judecătorul de supraveghere a privării de libertate cu privire la încălcarea unuia dintre drepturile sale, dat fiind că în cealaltă situație, când se acordă zile câștig, persoana privată de libertate nu are interes să se adreseze cu plângere judecătorului delegat și ulterior instanței de judecată.

Ca atare, doar în cazul în care soluția comisiei de acordare a zilelor câștig este nefavorabilă, persoana privată de libertate poate sesiza instanța de judecată să verifice modul de acordare a zilelor câștig.

Dacă persoana privată de libertate nu se plânge la judecătorul delegat, instanța de judecată nu are posibilitatea de a cenzura, în procedura liberării condiționate, corectitudinea acordării zilelor câștig, fiind pusă în situația de a lua doar act de un drept recunoscut, câștigat și care nu poate fi revocat, astfel cum prevăd dispozițiile art. 96 alin.2 din Legea nr. 254/2013,

De altfel, în procesul-verbal al comisiei de liberare condiționată se menționează doar zilele efectiv executate și zilele câștigate ca urmare a muncii prestate, în care se includ și cele acordate pentru elaborarea unor lucrări științifice.

Cu alte cuvinte, legiuitorul, în art. 96 alin.2, prin care se stabilește durata pedepsei care este considerată ca executată, a acordat o atribuție exclusivă comisiei de acordare a zilelor-câștig, prin prevederea conform căreia „reducerea fracțiunii de pedeapsă care este considerată ca executată pe baza muncii prestate sau a instruirii școlare și formării profesionale nu poate fi revocată”.

Așa fiind, nu numai că judecătorul de supraveghere nu poate dispune în cazul în care ar aprecia că acordarea zilelor nu se justifică, dar, mai mult, nici

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

instanța de judecată nu are competența de a cenzura în vreun fel concluziile acestei comisii ori de a înlătura reducerea fracției de pedeapsă decisă de comisie.

Totodată, *mențiunile incomplete din procese-verbale ce au finalizat procedura expusă* nu permit o analiză temeinică, obiectivă și completă a respectării acestora de către persoanele private de libertate, astfel cum este reglementată în prezent prin decizia Directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Unele dintre procesele-verbale verificate nu fac nici o referire cu privire la procedura prealabilă elaborării lucrărilor științifice și nu explicitează concret numărul de zile câștig rezultate expres ca urmare lucrării științifice publicate, ci doar numărul total de zile câștigate, ca urmare a muncii prestate, în general.

II. Având în vedere aspectele constatate în urma verificărilor efectuate, apreciem că se impune formularea unor propuneri de modificări legislative în scopul reglementării exprese a procedurii prevăzute de art.96 alin.1 lit. f) din Legea 254/2013:

1. Adoptarea urgentă prin Hotărâre de Guvern a Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

De asemenea, se impune includerea în regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 a definiției sintagmei „lucrare științifică”, folosită de legiuitor în art. 96 alin.1 lit. f) din Legea 254/2013, a reglementării procedurii de elaborare a lucrărilor științifice, a criteriilor de acordare a zilelor câștig, precum și a procedurii de contestare a măsurilor dispuse de comisia de acordare a acestor drepturi.

2. Pentru a evita obținerea unor beneficii nejustificate de către persoanele private de libertate, se impune stabilirea unor condiții prealabile și riguroase, care trebuie îndeplinite cumulativ, respectiv:

- elaborarea de lucrări științifice doar în domeniile pentru care sunt organizate studii universitare;
- dovada specializării a persoanei private de libertate în domeniul în care dorește elaborarea lucrării științifice;
- indicarea de către persoana privată de libertate a tipului de lucrare

*„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Inspekția Judiciară

științifică ce se dorește a fi elaborată (tratate, rapoarte de cercetare, studii, articole, comunicări științifice, etc.);

- termenul estimat în vederea elaborării lucrării științifice, cu luarea în considerare a complexității acesteia;

- recomandarea scrisă privind relevanța tematicii în domeniul ales, din partea unui profesor universitar sau a unui conferențiar universitar din specialitatea în care urmează să fie elaborată lucrarea, cu semnătura olografă a acestora, confirmată de universitatea de care aparțin și însoțită de un plan de lucru provizoriu în care se includ principalele aspecte ce urmează a fi abordate, o structură a lucrării, bibliografia ce urmează a fi consultată, sursele minime de informare și o estimare a volumului lucrării;

- persoana privată de libertate să prezinte, atât profesorului/conferențiarului universitar care acordă recomandarea, cât și comisiei de educație și asistență psihosocială, un plan inițial de lucrare, cu tema/temele ce urmează a fi abordate, structura, sursele de informare, mijloacele de redactare/tehnoredactare;

- angajamentul persoanei solicitante ca la elaborarea lucrării științifice, să respecte normele de bună conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare;

În legătură cu această condiție, apreciem că se impune ca persoana privată de libertate să dea o declarație pe proprie răspundere, sub sancțiunea legii penale (art. 326 Cod penal, privind falsul în declarații), din care să rezulte că este autorul lucrării și că lucrarea elaborată nu reprezintă un plagiat;

- stabilirea de către Comisia de selecționare și repartizare la muncă a intervalului de timp apreciat ca fiind necesar elaborării lucrării științifice raportat la actele care însoțesc cererea persoanei private de libertate și recomandarea profesorului/conferențiarului universitar.

3. Reglementarea unor criterii obiective, echitabile și transparente în stabilirea caracterului științific al lucrării elaborate și publicate, respectiv:

- caracterul științific al unei lucrări elaborate de către persoanele private de libertate să fie determinat de Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică din cadrul Ministerului Educației și Cercetării, unica instituție abilitată la nivel național cu atribuții în acest sens;

*„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Inspekția Judiciară

- atașarea la cererea de acordare a zilelor câștig, suplimentar lucrării științifice publicate, a unei copii a manuscrisului, în forma întocmită de persoana privată de libertate și înaintată în original editurii, în scopul înlăturării oricăror suspiciuni privind elaborarea acesteia în timpul perioadei de executare a pedepsei;

- reglementarea modului de cuantificare a beneficiului elaborării de către mai mulți autori a unei lucrări științifice, între care există și persoane private de libertate, prin folosirea unui document similar fișei FRACS (Fișa de Raportare a Activității de Cercetare Științifică) utilizată de instituțiile de învățământ superior, cu aprobarea Autorității Naționale de Cercetare Științifică;

- acordarea unui număr diferit de zile câștig, ca urmare a elaborării lucrării științifice, în funcție de tipul și complexitatea lucrării științifice elaborate.

4. Întocmirea de către comisiile de specialitate din cadrul penitenciarelor, în mod complet, detaliat și în acord cu propunerile anterior formulate, de procese-verbale, pe baza cărora instanța de judecată să poată verifica modul în care au fost acordate anumite beneficii (zilele câștig/îndeplinirea sau nu a condițiilor de liberare condiționată).

5. Modificarea sau completarea dispozițiilor legale, prin punerea la dispoziția judecătorului de supraveghere/instanței de judecată a instrumentelor procedurale necesare, în scopul verificării și cenzurării propunerilor/măsurilor dispuse de către comisiile din cadrul penitenciarelor, creându-le acestora posibilitatea de a înlătura reducerea fracției de pedeapsă stabilită de comisie, în situația în care se constată că măsura a fost luată cu încălcarea legii.

6. Înlăturarea, prin modificare legislativă, a caracterului irevocabil al măsurii reducerii fracțiunii de pedeapsă, considerată ca executată pe baza muncii prestate sau a instruirii școlare și formării profesionale, potrivit art. 96 alin. 2 din Legea nr. 254/2013.

7. Înaintarea raportului de control Secției pentru judecători a

*„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Inspecția Judiciară

Consiliului Superior al Magistraturii.

8. Comunicarea, după aprobarea de către Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, a raportului de control Ministerului Justiției și curților de apel.

INSPECTORI JUDICIARI,